

נסיתי לפרוץ

את המצור על אילת

מאת שאלתיאל בן-יאיר

משך ימים אחדים עקב כל אדם בארץ בחרדה ובתקווה אחרי תנועותיה של ספינה קטנה ומסתורית. השם מאריה אנטוניו הפך לשם דבר: מאמציה של ישראל לפרוץ אשנב בחומת המצור אל מרחבי האוקיינוס ההודי.

משך זמן מה לא ידע איש מה עלה בגורלה של הספינה, שהמצרים איימו להטביעה. מיברקים עפו מסביב לדור הארץ. רק במאוחר נתברר כי הספינה פרצה למעשה את המצור, אך הוכרחה לחזור תחת איום מטוסי-הקרב המצריים, מרחק קטן מעבר לאופק של אילת. מיד לאחר מכן הגישה ישראל לאו-ם מחאה חריפה, אשר הדין-יום עליה נמשכו השבוע.

עוד לפני צאת הספינה למסע התרפתקות ביקש העולם הזה את מובילה, שאלתיאל בן-יאיר, לרשום את קורות המסע, יום אחרי יום, העתון גאה עתה להגיש מיסמך בלתי-רגיל זה לקוראיו בעמודים הבאים. לצערנו לא היתה אפשרות לפרסם אותו כמלואו מבלי לפגוע בכטחון המדינה. אולם גם קטעים אלה יעוררו בלב רבים מחשבה חדשה על בעיית הכעיות של המדינה: הפריצה אל המרחב.

ני המשטרים הערביים, המאמינים כי על ידי מצור ממושך יוכלו למוטט את מדינת ישראל אל מבפנים. מצרים קיבלה על עצמה את ה"יזומה להחניק את הנסיון בעודו באיבו. בעודו באיבו.

הנסיון הראשון היה לסגור את תעלת-סואץ. מדי פעם הוחרמו מיטעני הבשר ב"תעלה, על סיפון אניות זרות. אולם כאן לא היתה מצרים נתונה במצב נוח: כל מדינות-הים הגדולות, אף שאינן חובבות את ישראל, הבינו שכאן נוצר תקדים בינלאומי שעל פיו אפשר לסתום, ברבות הימים, את כל מיצרי-הים בעולם. מצריים נאלצה מפעם לפעם לסגת, אף כי לא ויתרה על נסיונה. הדרך השנייה היתה הדרך הימית הישירה לאילת. היא עוברת במיצר אחר בדרום-מערב רץ עקבה, צוחר בקבוק הסתום על פסק מצרי בצורת האי טיראן, המצרים, שלא תפסו קודם לכן את האי, העבירו אליו יחי-דה צבאית.

גם נמל אילת עצמו נמצא בצוואר בקבוק. אין כל גישה אליו מבלי לעבור את המים הטריטוריאליים של מצריים, ירדן או סעודיה. לגבי מצב גיאוגרפי זה ישנו תקדים מפורש בחוק הבינלאומי. בית-המשפט הבינ"ל לאומי בהאג פסק, בסיכסוך בין בריטניה לבין אלבניה על המעבר במיצר קורפו, כי עקרון המים הטריטוריאליים אינו חל על מיצריים.

לכן עברו המצרים, בשבוע האחרון, ל-טענה אחרת לגמרי: הם הודיעו כי הכיבוש הישראלי באילת היה שלא כחוק, ולפיכך אין לישראל בכלל זכות על שיט חופשי במפרץ.

לפני שמונה שנים הביאו הבריטים כמה מאות אסירים, מלוחמי המחתרת העברית, לאריתריאה. בחבורה זו היה גבר בעל עיניים חודרות ושפמפם. בעל מעמד מיוחד בין חבריו. כי יעקב מרידור היה סגנו של מנחם בגין, ולפני כואו של הלה לארץ, עם צבא אנדרס, היה המפקד המעשי של הארגון "צבאי הלאומי".

כעבור זמן ברח מרידור, בחברת כמה מ"חבריו, מן המעצר. הוא שוטט בחבש, ראה את המרחב האינסופי של ארץ שופעת עושר וזו. כבר אז עלה בלבו רעיון: מדוע לא לייצור קשר חי בין שתי הארצות?

עם קום המדינה הבין מרידור שחבש היא התשובה למצור הערבי.

חבש, יחד עם אריתריאה המצורפת אליה, היא כמעט יבשת שלמה בפני עצמה. אוצרו תיה העצמים כמעט ואינם מנוצלים עדיין, עובדה שמשכה בשעתה את מוסולוני להרפתקתו המסוכנת. אולם חבש זקוקה גם לטכנאים, לתוצרת תעשייתית, לכל השרותים הדרושים כדי להעלות את רמת-המחיה של תושביה הדלים. הקשר ההגיוני היה ברור. מרידור התעניין באפשרות לקבל תמיכה מפירמות זרות, ניגש להגשמת שלב ראשון: אספקת בשר. חברה שוייצית הקימה מפעל גדול ל"אספקת בשר".

אולם פעולה זו לא נשארה בגדר סוד מפ-

הנוער העברי, שאחד מבניו כתב את היומן הבא, חייב להגן על זכורו לצאת למרחב.